

Bane Nor
Postboks 4350
2308 HAMAR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunnar Kleven, 33371185

Uttalelse til oppstart av kommunedelplanarbeid og til planprogram for nytt hensettingsanlegg for tog i Tønsbergområdet, planID 90020

Fylkesmannens miljøavdeling drøfter i brevet i alt 13 alternative lokaliseringer (varianter) til hensettingsområde for tog knyttet til Tønsberg jernbanestasjon. Vi har varslet konflikt med nasjonale arealinteresser knyttet til flere varianter og for øvrig gitt innspill til videre konsekvensutredning av andre varianter, inkl. vente- og tilkoblingsspor til Vestfoldbanens dobbeltspor.

Vi viser til Bane NORs brev om saken datert 07.01.2019 og til møte om saken den 21.01. i år, inkl. referat og informasjonsmateriale fra møtet.

1. Plansaken

Denne saken gjelder hensettingsområde/parkeringsanlegg for tog i tilknytning til Tønsberg jernbanestasjon. Anlegget dimensjoneres for å romme 14 enkle togsett av type Flirt.

Det er i perioden 2015 – 2019 gjennomført arealsøk og arealvurderinger av en rekke alternativer mellom Råstad i Sandefjord og Kopstad i Horten kommune. Foreliggende planvarsel omfatter varianter i Barkåker nord og Barkåker sør.

Sannsynlig størrelse på et hensettingsområde er mellom 60 daa og 100 daa. Mellom selve oppstillingsarealet og tilkobling til Vestfoldbanens dobbeltspor må det bygges et parallelt enkeltspor. Lengden varierer en god del mellom de ulike forslagene/variantene av hensettingsområder. En vesentlig faktor i denne forbindelsen er at selve tilknytningen til dobbeltsporet må anlegges i form av et midtstilt ventespør på en rettlinjert jernbanestrekning.

Utredningsprogrammet beskriver en fullverdig konsekvensutredning (KU) basert på Statens vegvesens *Håndbok V 712 Konsekvensanalyser*.

Fra møtet den 21.01. i år foreligger referat og en oversiktlig presentasjon av saken i form av en samling plansjer/lysbilder.

2. Fylkesmannens rolle

Fylkesmannens miljøavdeling skal med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl) § 3-2 påse at planer etter loven ikke er i strid med nasjonale eller viktige regionale interesser innenfor miljø, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse eller barn og unges interesser.

3. Miljøavdelingens vurdering

Vi vil nedenfor kommentere arealegenskaper og forekomster knyttet til områdene Barkåker syd og Barkåker nord. I forlengelsen av dette vil vi formidle noen innspill til plan-/utredningsprogrammet.

I gjennomgangen har vi ikke drøftet konsekvenser av nødvendig framføring av vei og annen infrastruktur til de alternative hensettingsområdene/variantene. Vi forutsetter at dette vil inngå i konsekvensutredningen.

3.1 Barkåker syd

Kommuneplanens næringsområde D14 står sentralt i dette området. Det er blinket ut fire varianter i og omkring dette næringsområdet.

Tilkoblings- og ventespør

Felles for disse variantene er at tilkoblings- og ventespør kan strekke seg langt sydover på jordbruksarealet syd for næringsområdet. For ordens skyld minner vi om Regjeringens jordvernstrategi og Stortingets oppdatering av denne i *Proposisjon 1* til Stortinget 2018 – 2019.

Videre minner vi om de store forekomstene av den utvalgte naturtypen *hule eiker* inntil det nye dobbeltsporet nord for Tomsbakken (fv. 35). Disse er omfattet av *forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven*, og er i tillegg gitt særlig beskyttelse i naturmangfoldlovens kap. VI.

Nåværende dobbeltspor og et eventuelt tilkoblingsspor over jordbruksletta vil krysse Homannsbekkenes øvre løp. Dette er en sjørrettførende bekk hvor kryssingen av dobbeltsporet (kulverten) har gitt lavere fisketetthet oppstrøms kulverten. Vi anmoder om at dette undersøkes nærmere i forbindelse med et eventuelt tilkoblingsspor til/fra hensettingsalternativ(er) med sikte på å forbedre situasjonen.

Variant 1

Denne alternative varianten av et hensettingsområde strekker seg helt til nordgrensen av næringsområdet, dvs. til buffersone og gårdsvei mot idrettsanlegget på Barkåker. Hva gjelder boligbebyggelse, anslår vi at nærmeste boligfelt ligger omkring 200 meter unna. Noen enkelthus ligger omkring 150 meter fra alternativets nordre grense. Med henvisning til støy fra hensettingsområdet til idrettsanlegg og boligbebyggelse på Barkåker, fraråder vi variant 1 som utredningsalternativ.

Variant 2

Også i denne varianten ligger selve oppstillingsområdet for tog helt og holdent innenfor området som i kommuneplanens arealdel er avsatt til næringsområde. Sammenholdt med variant 1 er togoppstillingsområdet er flyttet omkring 100 meter lengre syd. Dette muliggjør vesentlig bedre støyskjerming mot idrettsanlegg og boliger. Vi anbefaler at variant 2 inngår i endelig planprogram og konsekvensutredning.

Som for andre alternativer er det viktig at utredningen belyser landskapspåvirkning av oppstillingsanlegget, av tilkoblingsspor og ventespør og samlet tap av dyrka mark.

Variant 3

Denne varianten ligger enda lengre syd i næringsområdet Barkåker, og en viss del av hensettingsanlegget synes å ligge utenfor næringsområdet. Dette kan medføre en større påvirkning på Jarlsberglandskapet som i Fylkesmannens landskapsanalyse fra RPBA-prosessen (Regional plan for bærekraftig arealpolitikk) er gitt høyeste verdi (A-verdi).

Variant 4

Også i denne varianten har hensettingsanlegget tilknytning til næringsområdet D14 i kommuneplanen. Imidlertid strekker anlegget seg nå langt utenfor næringsområdet i nordøstlig retning og beslaglegger her et betydelig areal av fulldyrka, lettbrukt jord.

Vi varsler dermed at variant 4 vil være i sterk konflikt med landbruksinteresser av nasjonal verdi. Jordkvalitet og arrondering gir her jordbruksareal av A-verdi i Fylkesmannens regionale analyse basert på jordsmonnsdata fra instituttet NIBIO. Ut over jordtap vil variant 4 medføre en svært uheldig oppsplitting av jordbruksarealet. Vi anbefaler at varianten utgår av videre plan- og utredningsprosess.

3.2 Barkåker nord, varianter på vestsiden av planlagt dobbeltspor Nykirke - Barkåker

I likhet med Bane NORs lysbilrepresentasjon fra møtet den 21.01. i år kommenterer vi variantene vest og øst for nytt jernbanespor.

Variant 1

I denne varianten ligger hensettingsanlegget i hovedsak på fulldyrka, lettbrukt jord av beste kvalitet (A-verdi). Alternativet skaper uheldig arrondering av gjenværende jordbruksteig. Den delen som strekker seg inn i skog på eiendommen Brekke beslaglegger utelukkende dyrkbar mark. På denne bakgrunnen vil vi varsle at denne varianten vil være i sterk konflikt med nasjonale jordverninteresser av svært høy verdi.

Tilkoblingssporet legger seg inntil nytt dobbeltspor et stykke syd for oppstillingsarealet. Dette vil ha nærføring til Sverstadbekken som har verdifulle gyte- og oppvekstområder for sjøørret syd for oppstillingsområdet. Vi viser her til beskrivelse i *Fagrappport Naturmiljø* utarbeidet 14.02.2018 som ledd i reguleringsplan for jernbanestrekningen Nykirke – Barkåker. På denne bakgrunnen varsler vi at variant 1 også kan komme i konflikt med naturverdier av nasjonal art - avhengig av tilkoblingssporets lengde og plassering. Vi anbefaler at varianten utgår av videre plan- og utredningsprosess.

Variant 2

I denne varianten ligger selve hensettingsanlegget helt og holdent i skog. Skogboniteten er høy og hele området er dyrkbar mark. Anlegget med tilkoblingsspor ligger tett inntil den nye dobbeltsporets vestre side. Avstanden fra anleggets nordre begrensning til regulert faunapassasje/viltovergang over dobbeltsporet er omkring 125 meter.

Oppsummert varsler vi at variant 2 har konflikt med nasjonale interesser i form av dyrkbar jord av høy kvalitet, og at nærføringen til en regulert faunapassasje representerer en potensiell konflikt med naturmangfold. Det for oss uklart hvor langt sydover tilkoblingssporet og ventesporet vil strekke seg og det kan oppstå konflikt med Sverstadbekkens sideløp. Vi anbefaler at varianten utgår av videre plan- og utredningsprosess.

Variant 3

Også denne varianten ligger inntil dobbeltsporets vestre side syd i dette planområdet. Denne plasseringen er imidlertid svært skadelig for Sverstadbekken som et naturpreget vassdrag som rommer gode gyte- og oppvekstområder for sjørret. Sverstadbekkens inkl. deler av Tveitenelva er kartlagt som en viktig naturtype i kategorien *Viktig bekkedrag*, og den er klassifisert til A-verdi. Dette strekker seg litt oppstrøms området for variant 3. Det er sannsynlig at også påkoblingsspor fra syd ville ha vært i konflikt med bekkesonen.

På denne bakgrunnen varsler vi at denne varianten av et hensettingsområde er i sterk konflikt med nasjonale naturverdier i form av et viktig økologisk funksjonsområde for fisk, kfr. lakse- og innlandsfiskeoven. Vi anbefaler at varianten utgår fra videre planprosess.

Artsdatabankens kartportal Artskart viser funn av en rødlistet bille i kategorien «nær truet» innenfor det aktuelle området.

Variant 4

Denne varianten av et vestlig alternativ for hensetting ligger helt og holdent i skog hva gjelder selve oppstillingsarealet, mens tilkoblingssporet vil beslaglegge fulldyrka jord og skape ugunstig arrondering. Hele det aktuelle oppstillingsarealet beslaglegger dyrkbar mark som er skog på høy bonitet.

Denne varianten av hensettingsområdet med tilkoblingsspor anses å være i noe konflikt med nasjonale interesser gjennom arealbeslag av dyrka og dyrkbar mark.

Så minner vi om registrerte rekreasjonsinteresser nordover fra Barkåker og Sverstad gård. En sone mellom Sverstad gård og sentrale områder i Tangsrødmarka er klassifisert som rekreasjonsinteresser av regional betydning.

Oppsummert anbefaler vi at varianten utgår fra videre utredningsprosess.

Variant 5

Dette alternative hensettingsområdet vil utelukkende beslaglegge fulldyrka, lettbrukt jord av beste kvalitet/rangering, dvs. A-verdi. Vi varsler sterk konflikt med jordverninteresser av nasjonal art.

Så forstår vi det slik at det ikke kan utelukkes et tilkoblingsspor videre sydover langs dobbeltsporet. Dette vil i så fall krysse eller ha nærføring til øvre deler av Sverstadbekken, og kan komme i konflikt med sterke naturinteresser, se beskrivelse av Sverstadbekken under variant 3.

Vi anbefaler at varianten utgår fra videre utredning.

3.3 Barkåker nord, varianter på østsiden av planlagt dobbeltspor Nykirke - Barkåker

Også her hersker det en viss usikkerhet om tilkoblingsspor og ventespør, og disse elementene kan medføre større inngrep i natur og jordbruksområder enn hva vi er kjent med i dag.

Variant 1

Dette alternative oppstillingsområdet strekker seg ut fra vedtatt dobbeltspor i nordøstlig retning, og det beslaglegger dels fulldyrka, lettbrukt jord og dels dyrkbar mark i skog. På dette grunnlaget varsler vi at variant 1 øst for dobbeltsporet vil være i konflikt med nasjonale jordverninteresser.

Vi vil samtidig peke på at det generelt er uheldig å spre naturinngrep fordi større områder alt i alt blir negativt påvirket. Landskapsvirkning og støyutbredelse er eksempler på dette.

Oppsummert anbefaler vi at varianten utgår av videre plan- og utredningsprosess.

Variant 2

Denne varianten ligger inntil dobbeltsporet, og selve oppstillingsarealet ligger i skog ifølge flybildekart fra 2010. Det er ikke registrert dyrkbar mark i området. Vi er ikke kjent med spesielle naturverdier på det aktuelle arealet. Heller ikke er det vist til spesielle forekomster i Bane NORs Fagrapport Naturmiljø av 14.02.2018 som ledd i reguleringsplanen for dobbeltsporet.

Det kan ikke utelukkes at tilkoblings- og/eller ventespør kan ha konflikt med viktige arealinteresser. Vi anbefaler likevel at variant 2 inngår i videre plan- og utredningsprosess.

Variant 3

Dette aktuelle hensettingsområdet ligger nesten i helhet på fulldyrka, lettbrukt jord klassifisert til A-verdi like syd for variant 2. Vi varsler derfor sterk konflikt med jordverninteresser av nasjonal art.

Også her kan vi ikke utelukke arealkonflikter knyttet til koblings- og/eller ventespør. Vi anbefaler at varianten utgår av videre plan- og utredningsprosess.

Variant 4

Denne varianen ligger dels på jordbruksareal, dels på skogsmark i kilen mellom ny og gammel jernbane. Vi må derfor varsle konflikt med jordverninteresser av nasjonal art.

Det er i miljøforvaltningens databaser ikke registrert miljøverdier av regional eller nasjonal betydning.

Med hilsen

Olav Sandlund
ass. avdelingsleder

Gunnar Kleven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens vegvesen Region Sør	Serviceboks 723 Stoa	4808	ARENDAL
Tønsberg kommune	Postboks 2410	3104	TØNSBERG
Vestfold Fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
NVE Region Sør	postboks 2124	3103	TØNSBERG
Horten kommune	Postboks 10	3191	HORTEN